

følge eller bortleie til den Høftbyende; men har da ikke det ærede Medlem hørt Alt, hvad Indenrigsministeren har sagt om Fæstelovgivningen, og troer han da, at hvis et saadant Misbrug af Fæstelovgivningen blev almindelig, at man ialmindelighed drev et saadant Dp-træktersystem med Fæstelovgivningen, saa denne Lov fuld af Hazardspil fik Lov at blive staaende, at saa Regjeringen ikke vilde træde imellem og forandre det saaledes, at dette ikke mere kunde være Tilfældet. Det er det, der er Hovedsagen; vi maae aldrig glemme, at vi, som synes at holde paa Fæstelovgivningen, kun holde paa den for den Fortolkning, den har faaet i de Sekler, der ligge bagved os, og i de Udtalelser fra Regjeringen, der nys ere komne frem, og, saasnart man afløser Fæstelovgivningen med en anden Bestidelsesmaade, hvori de Indskrænkninger, som Fæstelovgivningen indeholder, skee deres Ret, deres Pengeret, saa skulle vi ikke noget Dieblisk holde paa den. Vi bifaldt med den største Fornøielse — idetmindste er det min Mening — Justitsministerens Bevillingsbøn, naar det var en Regel, at der kun blev bevilget for virkelige Afsløsningsprojecter, naar en Godseier kom frem med et heelt fuldstændigt Afsløsningsproject, et lignende, som nu foreligger for Domainerne, jeg mener ikke efter de samme Hovedprinciper, men et ligesaa omfattende, ligesaa fuldstændigt; saa skulde vi med Fornøielse see, at Bevillingerne traadte imellem, men, naar Bevillingen kun kommer frem for at give til den ene Side, saa er der Forskjel, saa er det, vi gjøre Modstand. Naar der er blevet sagt, at Fæsteforholdet jo er det Samme som Salgsforholdet med Hensyn til, at man ved det One som ved det Andet kan drive Priserne op, saa beder jeg at lægge Mærke til, at Concurrencen til at blive Fæster altid er mindre end Concurrencen til at blive Kjøber, jeg beder at lægge Mærke til, at de Mænd, der kunne træde imellem for at gjøre en Pengehandel, en Pengesag ud af Forretningen, tilbyde sig vanskeligt ved Fæstefager, men de tilbyde sig meget let ved Kjøb. Man maa ogsaa lægge Mærke til, at vi for vor Part regne i en langt høiere Grad paa de egentlige Fideicommissbestidderes Anerkjendelse af de Vilkaar, hvorunder de bestidde Fideicommiss-

serne, og de Pligter, der paaligge dem mod deres Undergivne, og sætte en ganske anden Tillid dertil end til saadanne Folk, der komme udenfra og kun have det pecuniære Formaal for sig, som ikke have Følelsen af denne gensidige Pligt og Rettighed; det er derfor, vi sætte os imod, at dette Forhold hæves, naar der ikke istedet derfor træder Bestemmelser, der ved Lovbud udfylde den Mangel, der ellers vilde blive en Mangel paa Anerkjendelse af de Undergivnes Ret. Det er Billighedens Ret, eller, om man kun vil kalde det saa, Adkomstens, men en Adkomst med Hævd; det er Hovedsagen, og deri ligger en saa stor Forskjellighed, at jeg næsten ikke kan forstaae, hvorledes den ærede Rigsdagsmand for Kjøbing med sin Skarpsindighed ikke har følt denne store Forskjel, da han dog har seet det saa nær ved, og veed, hvor lidt Concurrence der er ved Fæste, og hvormange der ville træde imellem ved Kjøb; jeg holder mig fuldkommen overbevist om, at naar han ret fordyber sig i sit eget Indre og kalder alle sine Grundringer til Hjælp, saa skal han høre Vidnesbyrd med mig om, at det forandrer Stillingen ganske væsentligt, hvad enten man lader det blive ved Fæste eller man paa eengang siger: sælg til hvem det skal være. Jeg troer, at jeg nu omtrent har gjort det klart, hvorfor vi stemme for disse Grundringsforslag, paa ingen Maade for at staae Loven, som vi helst undværede, det indrømmer jeg, ihjel, men for at gjøre det tydeligt, at vore Bestræbelser den hele Tid ligoverfor Lovgivningsarbejder af denne Art ere gaaede ud fra den samme Grundtanke, en Grundtanke, som vi ikke have kunnet opgive og ikke agte at opgive, førend vi blive tvungne dertil.

Formanden: Rigsdagsmanden for Hjørring Amts 2den Valgkreds har Ordet.

Sørensen: Jeg frasiger Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Maribo Amts 3die Valgkreds har Ordet.

Olesen: Jeg udbad mig egentlig Ordet, for paa Fæstebøndernes Begjæring at yttre min Taal til Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Mourier), fordi Fæstebondestanden dog efter hans Formening nu maa være at betragte som myndig. Det er virkelig mere, end jeg havde ventet af idetmindste nogle Medlemmer